

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Umowa o świadczenie zwrotnych usług doradczych w zakresie wspierania Polski we wdrażaniu polityki zakupowej państwa (P179835)

Wdrożenie ram monitorowania profesjonalizacji zamówień publicznych oraz udziału MMŚP

Czerwiec 2024

Zmieniony w sierpniu 2024

Streszczenie	3
Wprowadzenie	5
Najlepsze międzynarodowe praktyki w zakresie monitorowania i oceny	6
Bieżące zadania i cele ilościowe	7
Monitorowanie i ocena profesjonalizacji zamówień publicznych	12
Wskaźniki nakładu	12
Wskaźniki produktu	16
Ocena wpływu	26
Monitorowanie i ocena zwiększania udziału MŚP	28
Wskaźniki nakładu	28
Wskaźniki produktu	32
Ocena wpływu	38
Źródła danych i ich gromadzenie	39

Streszczenie

1. Niniejszy raport określa ramy monitorowania i oceny (MiO) postępów w komponentach: **Profesjonalizacja i Udział MMŚP Polityki zakupowej państwa (PZ)**. Należy go czytać wraz z raportami na temat aktualnego stanu profesjonalizacji i udziału MMŚP w Polsce, dostarczonymi w ramach projektu. Proponuje się przeprowadzenie monitorowania i oceny za pomocą dwóch elementów. Są to:

- szereg wskaźników nakładu i produktu obliczanych zgodnie z uzgodnionym harmonogramem w celu udokumentowania postępu; oraz
- okresowe oceny efektów przy użyciu wskaźników tam, gdzie to możliwe, a także pogłębione badania wpływu.

2. Dla wskaźników nie ustalono celów ilościowych, ponieważ powinny one być określone przez liderów wyższego szczebla odpowiedzialnych za ich realizację – może to być grupa zarządzająca wyższego szczebla, która jest uznawana za kluczowy element skutecznego procesu monitorowania i oceny. W raporcie zaleca się regularne publikowanie i rozpowszechnianie rezultatów procesu monitorowania i oceny, zarówno wskaźników, jak i oceny wpływu. Informacje te powinny trafiać do szerokiego grona interesariuszy, ale w szczególności do instytucji zamawiających i praktyków zamówień publicznych.

3. Opierając się na celach i zadaniach wyznaczonych do 2025 r. zawartych w PZ oraz czerpiąc z międzynarodowych dobrych praktyk Banku Światowego, Open Contracting Partnership (OCP) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) raport przedstawia:

- 7 wskaźników nakładu i 14 wskaźników produktu dla Profesjonalizacji;
- 6 wskaźników nakładu i 10 wskaźników produktu dla Udziału MMŚP;
- informacje o sposobach obliczania każdego wskaźnika; oraz
- doradztwo w zakresie oceny wpływu dla obu komponentów.

Proponowane wskaźniki zostały przedstawione i krótko omówione podczas dwóch warsztatów z interesariuszami 23 i 24 maja 2024 r.

4. Nie jest jasne, czy dostępne są kompletne dane bazowe potrzebne do oceny wpływu priorytetów PZ, a prace nad komponentami Profesjonalizacja i MMŚP są już w toku. **Zaleca się wczesne podjęcie działań w zakresie oceny wpływu profesjonalizacji oraz wybór zespołu badawczego o odpowiednich umiejętnościach i doświadczeniu, który zaprojektuje ocenę wpływu** i zapewni, że od chwili jego powołania dane będą gromadzone. Zaproponowano podejście, które pozwoli na dokonanie ogólnej oceny oddziaływania prowadzonych prac na udział MMŚP. Zakłada ono analizę danych dotyczących konkurencji w zamówieniach publicznych oraz zbieranie danych o wpływie ekonomicznym na podstawie wybranej próby MMŚP. Dla uzyskania dokładnej oceny konkretnych działań realizowanych w tym komponentcie zaleca się jednak podjęcie takich samych kroków jak w przypadku komponentu Profesjonalizacja, czyli powołanie zespołu badawczego, który w najbliższym możliwym terminie zaprojektuje proces oceny i rozpocznie zbieranie danych.

5. Raport określa również jakie dane są wymagane do obliczenia wskaźników dla obu komponentów oraz sugerowane źródła tych danych. Należy go czytać wraz z dokumentem *Wytyczne dla kolejnych etapów wdrażania mechanizmu monitorowania zielonych zamówień publicznych (ZZP) w Polsce*, opracowanym

w ramach obecnej usługi RAS, ponieważ zawarte w nim zalecenia dotyczące poprawy kompletności i dokładności danych o zamówieniach publicznych są równie istotne dla profesjonalizacji, jak i udziału MMŚP.

Wprowadzenie

6. Niniejszy dokument powinien być czytany wraz z raportami na temat aktualnego stanu profesjonalizacji i udziału MMŚP w Polsce, dostarczonymi w ramach projektu. Ogólne podejście do monitorowania i oceny postępów zarówno w zakresie profesjonalizacji zamówień publicznych w Polsce, jak i zwiększania udziału MMŚP w zamówieniach publicznych zasadniczo powinno być podobne do podejścia zaproponowanego w dokumencie *Wytyczne dla kolejnych etapów wdrażania mechanizmu monitorowania zielonych zamówień publicznych (ZZP) w Polsce* (dalej: Ramy monitorowania i oceny ZZP).

7. **Wdrożenie zaleceń zawartych w Ramach monitorowania i oceny ZZP zapewni bardziej kompletny i dokładny zbiór danych do monitorowania wszystkich aspektów systemu zamówień publicznych**, pomiaru postępów w zakresie kluczowych efektów i oceny wpływu działań usprawniających, w tym kroków podjętych w celu zwiększenia profesjonalizacji i udziału MŚP. Biorąc pod uwagę ograniczenia danych analizowanych w ramach komponentu MMŚP zalecenia zawarte w dwóch załącznikach do Ram monitorowania i oceny ZZP wskazujące na konieczność poprawy zbioru danych Biuletynu Zamówień Publicznych i jego dokumentacji API oraz automatycznych kontroli jakości danych są szczególnie ważne. W celu skutecznego monitorowania i oceny konieczne będzie gromadzenie i analizowanie innych danych, zwłaszcza w odniesieniu do komponentu Profesjonalizacja. Źródła danych i ich gromadzenie omówiono w końcowej części niniejszego raportu.

8. **Oprócz danych, ramy monitorowania i oceny profesjonalizacji i udziału MMŚP będą wymagały co najmniej dwóch elementów. Są to:**

- szereg wskaźników nakładu i produktu obliczanych zgodnie z ustalonym harmonogramem w celu udokumentowania postępu; oraz
- okresowe oceny efektów przy użyciu wskaźników tam, gdzie to możliwe, ale także pogłębione badania wpływu.

W niniejszym raporcie zaproponowano zarówno wskaźniki nakładu, jak i produktu, wraz z wytycznymi dotyczącymi projektowania ocen wpływu.

9. Każda z ram może obejmować cele ilościowe dla niektórych wskaźników, pod warunkiem, że dostępne są wystarczające dane pozwalające na wyznaczenie celów ambitnych i jednocześnie osiągalnych. **Na tym etapie nie zaproponowano celów ilościowych, ponieważ ich wyznaczenie powinno być zadaniem dla liderów wyższego szczebla, którzy będą odpowiedzialni za zapewnienie ich realizacji.** Mogą w tym również uczestniczyć właściwy minister/ministrowie.

10. **Do skutecznego wykorzystania ram monitorowania i oceny konieczny jest udział grupy zarządzającej (potencjalnie z podgrupami lub komitetami), która w razie potrzeby będzie przeprowadzać kontrole, zlecać badania i oceny wpływu oraz podejmować decyzje w sprawie zmian w polityce i praktyce.** Rolę takiej grupy mógłby sprawować Komitet do spraw Kontroli w Zamówieniach Publicznych ustanowiony na mocy artykułu 493 Ustawy Prawo zamówień publicznych (PZP)¹ jako organ doradczy ministra właściwego do spraw gospodarki, jednak zadania Komitetu, określone w artykule 494 PZP, koncentrują się mocno na systemie kontroli i organach kontrolnych, więc bardziej odpowiednia byłaby grupa o szerszym spojrzeniu na zamówienia publiczne. Kwestia ta zostanie omówiona bardziej

---

¹ [Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych \(tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320\).](#)

szczegółowo w nocy technicznej dotyczącej prowadzenia nadzoru i monitorowania systemu poprzez lepsze gromadzenie danych.

11. Innym ważnym wymogiem skutecznego wykorzystania ram monitorowania i oceny będzie **regularne publikowanie i/lub rozpowszechnianie odpowiednich wskaźników oraz wyników badań i ewaluacji wśród zainteresowanych stron**. Celem powinno być budowanie wspólnego zrozumienia postępów i promowanie dalszych działań zmierzających do osiągnięcia celów.

Najlepsze międzynarodowe praktyki w zakresie monitorowania i oceny

12. **Istnieje wiele międzynarodowych materiałów dotyczących monitorowania i oceny zamówień publicznych**. Dwie kompleksowe ramy zostały opublikowane przez uznane instytucje międzynarodowe: wskaźniki przypadków użycia opublikowane jako część wytycznych dotyczących przypadków użycia danych otwartych zamówień publicznych (Open Contracting Data Use Cases²) przez Open Contracting Partnership oraz Ramy monitorowania zamówień publicznych OECD³. Ramy OCP określają 71 wskaźników obejmujących przypadki użycia Szans Rynkowych, Uczciwości Publicznej, Efektywności Wewnętrznej i Stosunku Jakości Do Ceny. Ich zaletą jest to, że wszystkie opierają się na polach danych zdefiniowanych w standardzie Open Contracting Data Standard. Ramy OECD określają 259 wskaźników (niektóre wyróżniają dalsze pod-wskaźniki) w kategoriach Zgodności, Wydajności i Strategii, z dalszym podziałem w zależności od etapu udzielania zamówień. Ramy OECD obejmują wszystkie wskaźniki ilościowe z MAPS (Methodology for Assessing Procurement System – pol. Metodologia Oceny Systemu Zamówień Publicznych). Jak można się spodziewać, wskaźniki określone przez OCP i OECD w znacznym stopniu się pokrywają.

13. **Przy kształtowaniu wskaźników dla niniejszych ram monitorowania i oceny oparto się zarówno na ramach OCP, jak i OECD**. Ramy OCP nie zawierają wskaźników odnoszących się do zawodów związanych z zamówieniami publicznymi, ponieważ wykraczają poza zakres standardu otwartych danych kontraktowych (Open Contracting Data Standard), ale OECD oferuje pewne ogólne wskaźniki dotyczące warunków systemowych (np. istnienie modelu kompetencji) oraz liczby pracowników, którzy przeszli szkolenie i/lub certyfikację. Dla obu komponentów (Profesjonalizacja i Udział MMŚP) wybrano podzbiór wskaźników z tych międzynarodowych źródeł i dostosowano je do polskiego kontekstu. Zaproponowano również kilka dodatkowych wskaźników, które odnoszą się do konkretnych polskich priorytetów lub inicjatyw, takich jak Platforma Internetowa.

14. **Jednym z kluczowych wyzwań związanych ze wskaźnikami monitorowania i oceny jest znalezienie równowagi między wyborem obszarów potencjalnego zainteresowania a możliwością ich analizowania**. Gromadzenie danych i obliczanie wskaźników wymaga czasu i zasobów. Ich efektywne wykorzystanie w procesie podejmowania decyzji wymaga czasu i uwagi często bardzo zajętych liderów wyższego szczebla. Zwykle lepszym rozwiązaniem jest skupienie się na mniejszej liczbie kluczowych

---

² <https://www.open-contracting.org/resources/open-contracting-data-use-cases/> lista wskaźników dostępna jest na https://docs.google.com/spreadsheets/d/1j-Y0ktZiOyhZzi-2GSabBCnzx6fF5lv8h1KYwi_Q9GM/edit#gid=1075539355

³ OECD (2023), "Public procurement performance: A framework for measuring efficiency, compliance and strategic goals", *OECD Public Governance Policy Papers*, No. 36, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/0dde73f4-en>.

wskaźników na początku procesu i dodawanie kolejnych, jeśli to konieczne, w miarę jak obszary zainteresowania lub wątpliwości będą bardziej klarowne.

15. **Innym ważnym aspektem monitorowania i oceny jest zapewnienie spójnych definicji w czasie, aby umożliwić zrozumienie trendów.** Zaleca się, by niektóre wskaźniki zawarte obecnie w Polityce zakupowej państwa były kontynuowane po 2025 r. W przypadku nowych wskaźników definicje są opisane w metodzie obliczeniowej.

16. Prezentacja danych w formie wskaźników może być tak prosta, jak obliczenie liczb i stworzenie serii tabel. Często do prezentacji wskaźników lepiej jest korzystać z wykresów, ponieważ wiele osób uważa, że łatwiej i szybciej dostrzega kluczowe informacje w prezentacji wizualnej zamiast w kolumnach liczb. **Nowoczesne interaktywne oprogramowanie do wizualizacji danych idzie o krok dalej i pozwala zespołom analitycznym na prostą prezentację wykresów, które są nie tylko angażujące, ale pozwalają użytkownikom na interakcję i pracę na danych w prosty sposób.** Dla kilku wskaźników produktu sugerowane są dalsze podziały poniżej poziomu głównego – często według działu CPV (najwyższy poziom CPV, określany przez dwie pierwsze cyfry kodu) i instytucji zamawiającej, tak aby decydenci mogli zobaczyć wyniki porównawcze według sektora i nabywcy. Te wskaźniki częściowe można łatwo skonfigurować w interaktywnym oprogramowaniu do wizualizacji danych, na przykład Tableau lub Power BI. Narzędzia te pozwalają użytkownikom na “drążenie” poziomów szczegółowości danych, potencjalnie aż do poziomu poszczególnych umów, tam gdzie jest to przydatne.

17. Najlepsze międzynarodowe praktyki w zakresie oceny wpływu są dostępne w różnych źródłach. Wytyczne Banku Światowego dotyczące oceny wpływu w praktyce (Impact Evaluation in Practice)⁴ zostały uwzględnione w doradztwie technicznym na temat oceny wpływu.

Bieżące zadania i cele ilościowe

18. Rozdział XI Polityki zakupowej państwa⁵ (PZ) określa aktualne rozwiązania, które pozwalają mierzyć postęp we wdrażaniu PZ oraz ocenić jej efektywność. Tabele 1 i 2 poniżej przedstawiają **aktualnie stosowane mierniki oceny efektywności.**

Tabela 1: Wskaźniki dotyczące priorytetu – Profesjonalizacja w PZ

Lp.	Miernik	Wskaźnik bazowy	2023	2025
1	Odsetek zamawiających z administracji rządowej, którzy wykonali etapy 1-4 ProcurComp ^{EU}	N.D. Rozwiązanie nowe	50%	90%
2	Odsetek zamawiających, którzy w indywidualnych planach rozwoju zawodowego praktyków zamówień publicznych uwzględniają luki kompetencyjne zgodnie z zaleceniami ProcurComp ^{EU}	N.D. Rozwiązanie nowe	30%	70%

⁴ Gertler, Paul J.; Martinez, Sebastian; Premand, Patrick; Rawlings, Laura B.; Vermeersch, Christel M. J.. 2016. Impact Evaluation in Practice, Second Edition. © Washington, DC: Inter-American Development Bank and World Bank. <http://hdl.handle.net/10986/25030>

⁵ [Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Polityki zakupowej państwa](#)

Lp.	Miernik	Wskaźnik bazowy	2023	2025
3	Odsetek postępowań przeprowadzonych wspólnie z inną instytucją, gdzie choć jedna z nich należy do administracji rządowej	Brak danych – pierwsze badanie pozwoli ustalić wartość bazową	+5%	+10%
4	Dostawy, usługi lub roboty budowlane nabyte od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego	4 525 udzielonych zamówień	+5%	+10%
5	Liczba osób, które skorzystały z przedsięwzięć edukacyjnych realizowanych w ramach wdrażania Polityki zakupowej państwa	N.D. Rozwiązanie nowe	2 000 osób	6 000 osób (łącznie w okresie 2023-2025)

Tabela 2: Wskaźniki dotyczące priorytetu – MMŚP w PZ

Lp.	Miernik	Wskaźnik bazowy	2023	2025
1	Odsetek przedsiębiorców z sektora MMŚP biorących czynny udział w rynku zamówień publicznych na poziomie wykonawstwa	14%	16%	18%
2	Odsetek ofert składanych przez przedsiębiorstwa MMŚP w liczbie wszystkich ofert składanych w postępowaniach o zamówienie publiczne	82% wszystkich zamówień	>82%	>82%

19. Aktualnie stosowane mierniki do oceny postępów we wdrażaniu priorytetów PZ w zakresie profesjonalizacji i zwiększania udziału MMŚP przedstawiono w Tabeli 3 poniżej.

Tabela 3: Mierniki postępu we wdrażaniu działań w zakresie profesjonalizacji i udziału MMŚP

Lp.	Działania krótkoterminowe (do końca 2023 r.)	Działania średnio terminowe (do końca 2024 r.)	Działania długoterminowe (do końca 2025 r.)	Organ odpowiedzialny
Profilowanie zawodowe praktyków zamówień publicznych				
1	Uwzględnienie ProcurComp ^{EU} w szkoleniach oraz materiałach promocyjnych Polityki zakupowej państwa			Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z: Prezes UZP
Budowanie potencjału i kompetencji praktyków zamówień publicznych				
1		Otwarcie Platformy Internetowej	Uruchomione moduły e-learningowe	Minister właściwy ds. gospodarki

Lp.	Działania krótkoterminowe (do końca 2023 r.)	Działania średnio terminowe (do końca 2024 r.)	Działania długoterminowe (do końca 2025 r.)	Organ odpowiedzialny
2		Uruchomienie bazy jednostek naukowych i badawczych		Rada ds. Innowacyjności We współpracy z: Minister właściwy ds. gospodarki
3	Realizacja programu szkoleń stacjonarnych z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Realizacja programu szkoleń stacjonarnych z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Realizacja programu szkoleń stacjonarnych z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Prezes UZP / Minister właściwy ds. gospodarki
4	Realizacja programu szkoleń online z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Realizacja programu szkoleń online z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Realizacja programu szkoleń online z uwzględnieniem obszarów zalecanych w Polityce zakupowej państwa	Prezes UZP/ Minister właściwy ds. gospodarki
5	Realizacja programu warsztatów dotyczących udzielania zamówień wspólnych	Realizacja programu warsztatów dotyczących udzielania zamówień wspólnych	Realizacja programu warsztatów dotyczących udzielania zamówień wspólnych	Prezes UZP/ Minister właściwy ds. gospodarki
6		Sporządzenie pakietu dobrych praktyk dotyczących aspektów zdrowotnych	Zapewnienie na Platformie Internetowej dostępu do materiałów dotyczących aspektów zdrowotnych (w ramach Platformy Internetowej, priorytet Profesjonalizacja)	Minister właściwy ds. zdrowia We współpracy z: Prezes UZP

Lp.	Działania krótkoterminowe (do końca 2023 r.)	Działania średnio terminowe (do końca 2024 r.)	Działania długoterminowe (do końca 2025 r.)	Organ odpowiedzialny
7		Sporządzenie pakietu dobrych praktyk dotyczących zielonych zamówień		Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z: Minister właściwy ds. środowiska Minister właściwy ds. klimatu Prezes UZP Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych
8	Identyfikacja obszarów i sporządzanie dla nich publikacji zawierających rekomendacje oraz dobre praktyki	Identyfikacja obszarów i sporządzanie dla nich publikacji zawierających rekomendacje oraz dobre praktyki	Identyfikacja obszarów i sporządzanie dla nich publikacji zawierających rekomendacje oraz dobre praktyki	Prezes UZP / Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z innymi właściwymi organami
Ramy stosowania zalecanych i obligatoryjnych instrumentów wsparcia rozwoju MMŚP				
1	Uwzględnienie w programach szkoleń narzędzi sprzyjających wzrostowi zainteresowania sektora MMŚP z rynkiem zamówień publicznych			Prezes UZP We współpracy z: Minister właściwy ds. gospodarki
Wsparcie merytoryczne MMŚP				
1		Stworzenie na Platformie Internetowej, która zostanie zrealizowana w ramach priorytetu Profesjonalizacja, modułu dedykowanego MMŚP	Wdrożenie programu edukacyjno-informacyjnego dedykowanego MMŚP	Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z: PARP

Lp.	Działania krótkoterminowe (do końca 2023 r.)	Działania średnio terminowe (do końca 2024 r.)	Działania długoterminowe (do końca 2025 r.)	Organ odpowiedzialny
Wsparcie nawiązywania współpracy w formie konsorcjum				
1		Uruchomienie funkcjonalności na Platformie Internetowej, która zostanie zrealizowana w ramach priorytetu Profesjonalizacja, umożliwiającej komunikację między wykonawcami w celu zawiązywania konsorcjów		Minister właściwy ds. gospodarki
Wprowadzenie mechanizmu certyfikacji				
1		Wprowadzenie mechanizmu certyfikacji do systemu zamówień publicznych		Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z: Prezes UZP
Standaryzacja z dokumentów zamówienia				
1	Zidentyfikowanie, we współpracy z organizacjami branżowymi, kluczowych dla rynku rodzajów usług, dostaw oraz robót budowlanych, które powinny zostać objęte standaryzacją		Opracowanie pakietów standardowych dokumentów zamówienia	Prezes UZP / Minister właściwy ds. gospodarki
Zwiększenie udziału polskich przedsiębiorców, w tym MMŚP, w zamówieniach międzynarodowych				
1	Powołanie Zespołu ds. Zamówień publicznych organizacji międzynarodowych			Minister właściwy ds. gospodarki
2	Uwzględnienie w działalności edukacyjnej i promocyjnej kierowanej do MMŚP kwestii udziału w zamówieniach organizacji międzynarodowych	Uwzględnienie w działalności edukacyjnej i promocyjnej kierowanej do MMŚP kwestii udziału w zamówieniach organizacji międzynarodowych	Uwzględnienie w działalności edukacyjnej i promocyjnej kierowanej do MMŚP kwestii udziału w zamówieniach organizacji międzynarodowych	Minister właściwy ds. gospodarki We współpracy z: PARP

20. **Ponieważ cele ilościowe i wskaźniki postępu już istnieją, powinny być realizowane do 2025 r. zgodnie z planem.** Sugeruje się, aby niektóre z nich zostały przeniesione na okres po 2025 r. Zostały one uwzględnione w poniższych sekcjach wraz z nowymi proponowanymi wskaźnikami monitorowania i oceny.

Monitorowanie i ocena profesjonalizacji zamówień publicznych

Wskaźniki nakładu

21. Wdrożenie wszystkich zalecanych działań w zakresie profesjonalizacji i uzyskanie pełnego wpływu inwestycji w profesjonalizację zajmie trochę czasu. Tabela 4 poniżej przedstawia wskaźniki nakładu, które można wykorzystać do śledzenia postępów we wdrażaniu i korzystaniu z Platformy Internetowej. Powinno to umożliwić grupie decyzyjnej zidentyfikowanie wszelkich obszarów, w których wymagane są działania naprawcze.

Tabela 4: Wskaźniki nakładu dla profesjonalizacji

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P1	Odsetek organów administracji rządowej, które corocznie przekazują informacje do UZP na temat luk kompetencyjnych.	Informacje na temat luk kompetencyjnych są ważne z punktu widzenia planowania działań szkoleniowych. Ponadto, sumaryczne dane na temat luk kompetencyjnych w podziale na regiony, jeśli zostaną opublikowane na stronie UZP, mogą pomóc lokalnym dostawcom usług szkoleniowych w zaspokojeniu popytu.	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z PZ UZP ma obowiązek corocznego gromadzenia informacji na temat luk kompetencyjnych. • Obliczenie liczby instytucji zamawiających, które dostarczyły wymagane dane do UZP. • Podzielenie tej liczby przez całkowitą liczbę instytucji zamawiających, które są zobowiązane do przekazywania informacji do UZP zgodnie z PZ i wyrażenie tych wyników jako wartości procentowej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P2	<p>Odsetek instytucji zamawiających z administracji rządowej, które przeszły etapy 1-4 ProcurComp^{EU}.</p>	<p>Kontynuacja pomiarów, jeśli do 2025 r. liczba ta nie osiągnie 100% lub będzie bliska 100%.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skierowanie prośby do centralnych instytucji zamawiających o uwzględnienie szczegółów dotyczących wdrożenia ProcurComp^{EU} w informacjach, które zgodnie z PZ mają raportować co roku do UZP – do czasu aż takie informacje nie będą już wymagane. • Obliczenie liczby instytucji zamawiających, które przeszły etapy 1-4. • Podzielenie tej liczby przez całkowitą liczbę instytucji zamawiających, które przesłały sprawozdania.
P3	<p>Odsetek instytucji zamawiających, które uwzględniają luki kompetencyjne w swoich indywidualnych planach rozwoju zawodowego dla osób zajmujących się zamówieniami publicznymi zgodnie z zaleceniami ProcurComp^{EU}.</p>	<p>Kontynuacja pomiarów, jeśli do 2025 r. liczba ta nie osiągnie 100% lub będzie bliska 100%.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród praktyków zamówień publicznych oraz kierowników zespołów ds. zamówień (sugeruje się co 2 lata). • Poproszenie respondentów, którzy są praktykami zamówień publicznych, aby wskazali, czy posiadają plan rozwoju zawodowego, który uwzględnia ewentualne luki kompetencyjne ProcurComp^{EU} (pytanie powinno być za każdym razem sformułowane w taki sam sposób). • Obliczanie liczby pozytywnych odpowiedzi. • Podzielenie ogólnej liczby odpowiedzi od kierowników zespołów ds. zamówień i wyrażenie wyniku jako wartości procentowej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P4	Liczba osób, które wzięły udział w (a) szkoleniu online i (b) szkoleniu stacjonarnym w zakresie zamówień publicznych – ogółem i według tematu szkolenia.	Szkolenia będą musiały być kontynuowane w przyszłości, aby zapewnić utrzymanie lub zwiększenie poziomu kompetencji.	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie, czy dane wszystkich uczestników szkoleń, zarówno online, jak i stacjonarnych, są rejestrowane. • Przedstawienie całkowitej liczby uczestników osobno dla szkoleń online i stacjonarnych, a także ogółem według tematu szkolenia.
P5	Liczba użytkowników – praktyków zamówień publicznych, którzy ukończyli szkolenie online na Platformie Internetowej – według tematu szkolenia.	Zrozumienie popularności modułów szkoleniowych na Platformie Internetowej może pomóc w podejmowaniu decyzji dotyczących sposobu prowadzenia szkoleń w przyszłości.	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie, czy szkolenia online są skonfigurowane tak, aby rejestrować liczbę użytkowników, którzy je ukończyli. • Określenie liczby ukończonych szkoleń przez użytkowników zarejestrowanych jako praktycy zamówień publicznych zatrudnieni w instytucjach zamawiających. • Przedstawienie całkowitej liczby ukończonych szkoleń przez użytkowników – praktyków zamówień publicznych według tematu szkolenia.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P6	Średnia liczba logowań użytkownika do każdej sekcji Platformy Internetowej w poprzednim miesiącu, kwartale i roku – średnia dla aktywnych użytkowników i wszystkich zarejestrowanych użytkowników.	Wiedza o tym, jak często praktycy zamówień publicznych odwiedzają każdą sekcję Platformy może pomóc w podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłego rozwoju Platformy i zapewnić, że jest ona skutecznym narzędziem. Ważne jest również ustalenie, czy istnieje grupa użytkowników, którzy się zarejestrowali, ale nie korzystają z Platformy.	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie decyzji co do najlepszego sposobu pogrupowania stron internetowych na Platformie Internetowej w sekcje według funkcji lub tematu. • Upewnienie się, że Platforma Internetowa wymaga od użytkowników zalogowania się w celu uzyskania dostępu do treści oraz że login umożliwia identyfikację praktyków zamówień publicznych. • Upewnienie się, że Platforma Internetowa rejestruje wizyty użytkowników w każdej sekcji swojej treści. • Obliczenie liczby wszystkich zarejestrowanych użytkowników. • Obliczenie liczby odwiedzin w każdej sekcji przez użytkowników będących praktykami zamówień publicznych. • Obliczenie liczby „aktywnych użytkowników”, tj. użytkowników, którzy zalogowali się co najmniej raz w ciągu ostatniego miesiąca, kwartału lub roku. • Przedstawienie liczby odwiedzin w ciągu miesiąca, kwartału lub roku jako odsetek liczby aktywnych użytkowników w tym okresie, a także jako odsetek wszystkich zarejestrowanych użytkowników.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P7	Średni czas spędzony przez zalogowanego użytkownika na Platformie Internetowej w poprzednim miesiącu/roku.	Zrozumienie, w jakim stopniu praktycy korzystają z Platformy Internetowej może pomóc w podejmowaniu decyzji dotyczących jej przyszłego rozwoju i zapewnić, że jest ona skutecznym narzędziem.	<ul style="list-style-type: none"> • Upewnienie się, że Platforma Internetowa rejestruje czas logowania i wylogowania użytkowników. • Ustalenie czasu spędzonego przez każdego zalogowanego użytkownika. • Podzielenie przez liczbę zalogowanych użytkowników. <p><i>Uwaga: jeżeli system może wykryć czy użytkownik aktywnie korzysta z Platformy (czytając i/ lub pisząc), pomiar będzie dokładniejszy.</i></p> <p><i>Użytkownicy mogą być zalogowani podczas pracy nad czymś innym.</i></p>

Wskaźniki produktu

22. Tabela 5 poniżej przedstawia wskaźniki produktu, które można wykorzystać do oceny, czy rozwiązania wspierające profesjonalizację przynoszą pożądane rezultaty. Mimo iż są to raczej pomiary produktów a nie efektów, obejmują jednak takie obszary jak: kompetencje osób zajmujących się zawodowo zamówieniami publicznymi, poziom zaufania do osób zajmujących się zamówieniami publicznymi oraz ogólną skuteczność niektórych aspektów systemu zamówień publicznych. Inne reformy zamówień publicznych wdrażane w ramach PZ mogą również prowadzić do zmian niektórych z tych wskaźników, a zatem nie będzie można z całą pewnością stwierdzić, że jakakolwiek poprawa jest wynikiem działań podjętych w zakresie profesjonalizacji zamówień publicznych. Dają one jednak ogólny obraz postępów.

Tabela 5: Wskaźniki produktu dla profesjonalizacji

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P8	Odsetek wykonawców aktywnych na rynku zamówień publicznych, którzy twierdzą, że mają zaufanie do umiejętności zawodowych praktyków zamówień publicznych.	Zaufanie wykonawców do systemu zamówień publicznych powinno rosnać wraz ze wzrostem kompetencji praktyków.	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród wykonawców aktywnych na rynku zamówień publicznych (sugeruje się co 2 lata – należy kierować pytania do tych wykonawców, którzy złożyli ofertę i/lub udzielono im co najmniej jednego zamówienia w ubiegłym roku). • Zapytanie respondentów, czy mają zaufanie do umiejętności zawodowych praktyków zamówień publicznych (odpowiedzi powinny być udzielane według skali, np. nigdy/czasami/zwykle/zawsze – sformułowanie pytania i skala powinny być takie same dla każdego zbioru danych, aby umożliwić porównania). • Obliczenie liczby respondentów, którzy odpowiedzieli pozytywnie. • Podzielenie liczby pozytywnych odpowiedzi przez ogólną liczbę odpowiedzi na ankietę i wyrażenie wyniku w procentach.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P9	<p>Odsetek wykonawców biorących udział w zamówieniach publicznych, którzy twierdzą, że procedury przetargowe są prowadzone w sposób zapewniający najlepsze efekty dla rządu i obywateli.</p>	<p>Doświadczenie wykonawców w systemie zamówień publicznych powinno się poprawiać wraz ze wzrostem kompetencji praktyków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród wykonawców aktywnych na rynku zamówień publicznych (sugeruje się co 2 lata – należy pytać tych wykonawców, którzy złożyli ofertę i/lub udzielono im co najmniej jednego zamówienia w ubiegłym roku). • Zapytanie, czy respondenci uważają, że procedury zamówień publicznych są przeprowadzane skutecznie (odpowiedzi powinny być udzielane według skali, np. nigdy/czasami/zwykle/zawsze – sformułowanie pytania i skala powinny być takie same dla każdego zbioru danych, aby umożliwić porównania). • Obliczenie liczby respondentów, którzy odpowiedzieli pozytywnie. • Podzielenie liczby pozytywnych odpowiedzi przez ogólną liczbę odpowiedzi na ankietę i wyrażenie wyniku w procentach.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P10	Średni poziom pewności wśród kierowników zespołów ds. zamówień publicznych, że ich zespół posiada umiejętności (zdolność) niezbędne do skutecznego wykonywania wymaganej pracy.	Kierownicy zespołów ds. zamówień publicznych powinni znać wszelkie braki umiejętności w swoich zespołach.	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród kierowników zespołów ds. zamówień publicznych (sugeruje się co 2 lata). • Poproszenie kierowników zespołów ds. zamówień publicznych o określenie poziomu pewności co do tego, że ich zespół posiada umiejętności (zdolność) do skutecznego wykonywania wymaganej pracy. Odpowiedź można zmierzyć w 5-stopniowej skali, np. brak pewności/częściowa niepewność/neutralność/częściowa pewność/pewność (sformułowanie pytania i skala powinny być za każdym razem takie same, co umożliwi porównania). • Ocena odpowiedzi -2/-1/0/1/2 a następnie podsumowanie wyniku. • Podzielenie całkowitej liczby punktów przez liczbę odpowiedzi.
P11	Odsetek praktyków zamówień publicznych, którzy twierdzą, że osiągnęli poziom kompetencji ProcurComp ^{EU} wymagany do pełnienia ich obecnych ról.	Ważne jest, aby mieć pewność, że luki kompetencyjne są wypełniane.	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród praktyków zamówień publicznych (sugeruje się co 2 lata). • Zadanie praktykom zamówień publicznych pytania, czy uważają, że osiągnęli poziom kompetencji wymagany na ich obecnych stanowiskach (sformułowanie pytania powinno być za każdym razem takie samo). • Obliczenie liczby pozytywnych odpowiedzi. • Podzielenie przez ogólną liczbę odpowiedzi od kierowników zespołów ds. zamówień publicznych i wyrażenie wyniku jako wartości procentowej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P12	Liczba i odsetek praktyków zamówień publicznych, którzy osiągnęli każdy poziom w każdej z kompetencji ProcurComp ^{EU} .	Ogólny poziom kompetencji praktyków zamówień publicznych można śledzić w czasie. Ewentualne braki kompetencyjne można zidentyfikować, a następnie podjąć działania szkoleniowe tak, aby uniknąć luk w przyszłości.	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie sprawozdania (najlepiej rokrocznie⁶) od wszystkich instytucji zamawiających posiadających dedykowane zespoły ds. zamówień publicznych, przedstawiającego osiągnięte poziomy w każdej kompetencji przez wszystkich praktyków zamówień publicznych. Jeżeli instytucje zamawiające są zobowiązane do sporządzania innych sprawozdań rocznych dla UZP, informacje te można w nich zawrzeć, zamiast sporządzać oddzielne sprawozdanie. • Policzenie osób, które osiągnęły każdy poziom w każdej kompetencji. • W przypadku wskaźnika procentowego, każdą liczbę należy wyrazić jako procent ogólnej liczby praktyków zamówień publicznych ze wszystkich instytucji zamawiających.

⁶ Inne opcje mogą obejmować:

- Prośbę o informację od wszystkich podmiotów zamawiających co 2 lata (lub nawet co 3 lata) zamiast co roku. Uzyskanie jak najpełniejszego obrazu będzie miało prawdziwą wartość. Najlepiej byłoby najpierw przetestować proponowaną metodę z kilkoma zainteresowanymi podmiotami i wykorzystać ich opinie, aby uczynić ją tak przejrzystą i łatwą, jak to tylko możliwe. Opracowanie formularza do wypełnienia przez instytucje zamawiające zapewniłoby, że dane będą miały spójny format i będą łatwiejsze do przeanalizowania. Formularz ten mógłby zostać przetestowany na niektórych wczesnych użytkownikach, aby wyeliminować wszelkie problemy, a tym samym zapewnić zgodność po wdrożeniu.
- Zebranie informacji od reprezentatywnej próby instytucji zamawiających. Dałoby to jednak mniej dokładny lub szczegółowy obraz niż wymaganie sprawozdania od poszczególnych instytucji zamawiających i pozbawiłoby je części motywacji do dalszego wdrażania ProcurComp^{EU}.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P13	Odsetek praktyków zamówień publicznych z pięcioletnim lub dłuższym doświadczeniem zawodowym w obszarze zamówień publicznych.	Ważne jest doświadczenie w praktycznym wykorzystywaniu kompetencji. Wysoki odsetek pracowników odchodzących z pracy związanej z zamówieniami publicznymi w ciągu 5 lat zmniejszyłby wpływ inwestycji w profesjonalizację.	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie sprawozdania (najlepiej co roku) od wszystkich instytucji zamawiających posiadających dedykowane zespoły ds. zamówień publicznych, uwzględniającego liczbę lat doświadczenia zawodowego w obszarze zamówień publicznych dla wszystkich praktyków zamówień publicznych. • Ustalenie liczby osób z pięcioletnim lub dłuższym doświadczeniem. • Podzielenie przez ogólną liczbę praktyków zamówień publicznych ze wszystkich instytucji zamawiających i wyrażenie tej liczby jako wartości procentowej.
P14	Odsetek praktyków zamówień publicznych, którzy pracują na obecnym stanowisku od 2 lat lub dłużej.	Regularna rotacja pracowników zajmujących się zamówieniami publicznymi jest zdrowym zjawiskiem, ale zbyt wysoki poziom rotacji osłabi skuteczność zespołów ds. zamówień publicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie sprawozdania (najlepiej co roku) od wszystkich instytucji zamawiających posiadających dedykowane zespoły ds. zamówień publicznych, uwzględniającego liczbę lat pracy praktyków zamówień publicznych na obecnych stanowiskach. • Ustalenie liczby osób, które pracują na obecnym stanowisku 2 lata lub dłużej. • Podzielenie przez ogólną liczbę praktyków zamówień publicznych ze wszystkich instytucji zamawiających i wyrażenie tej liczby jako wartości procentowej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P15	<p>Odsetek odwołań rozstrzygniętych na korzyść instytucji zamawiającej.</p>	<p>Zwiększony odsetek odwołań rozstrzygniętych na korzyść instytucji zamawiającej może sugerować, że instytucje zamawiające lepiej radzą sobie z procedurami udzielania zamówień.</p> <p>Uwaga: Zastosowanie tego wskaźnika wymaga pewności, że odwołania są rozpatrywane w sposób spójny i dokładny, nie powinien więc być wprowadzany przed zakończeniem przeglądu systemu skarg i odwołań oraz wdrożeniem wszelkich niezbędnych zmian.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikowanie odwołań, w których decyzja była podjęta na korzyść instytucji zamawiającej. • Ustalenie liczby takich rozstrzygnięć. • Ustalenie ogólnej liczby złożonych odwołań. • Podzielenie liczby decyzji podjętych na korzyść instytucji zamawiającej przez ogólną liczbę złożonych odwołań i wyrażenie wyniku jako wartości procentowej.
P16	<p>Odsetek skarg rozstrzygniętych na korzyść podmiotu zamawiającego.</p>	<p>Podobnie jak powyżej, rosnący odsetek może świadczyć o lepszych wynikach osiąganych przez instytucje zamawiające.</p> <p>Uwaga: Zastosowanie tego wskaźnika wymaga pewności, że skargi są rozpatrywane w sposób spójny i dokładny, nie powinien więc być wprowadzany przed zakończeniem przeglądu systemu skarg i odwołań oraz wdrożeniem wszelkich niezbędnych zmian.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikowanie skarg, w których decyzja była podjęta na korzyść instytucji zamawiającej. • Ustalenie liczby takich rozstrzygnięć. • Ustalenie ogólnej liczby wniesionych skarg. • Podzielenie liczby decyzji podjętych na korzyść instytucji zamawiającej przez ogólną liczbę wniesionych skarg i wyrażenie wyniku jako wartości procentowej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P17	<p>Odsetek postępowań prowadzonych wspólnie z inną instytucją, z których przynajmniej jedna należy do administracji rządowej.</p>	<p>Dalsze mierzenie stopnia współpracy w latach po 2025 r. pomoże zapewnić, że poczynione postępy zostaną utrzymane i ocenić dalszą poprawę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie gromadzenia danych identyfikujących każdą instytucję zamawiającą (nabywcę) będącą stroną każdego postępowania o udzielenie zamówienia. • Określenie liczby postępowań o udzielenie zamówienia, w których biorą udział co najmniej dwie instytucje zamawiające, a co najmniej jedna z nich należy do administracji rządowej. • Wyrażenie tej liczby jako odsetka całkowitej liczby postępowań przetargowych przeprowadzonych w danym okresie.
P18	<p>Całkowita wartość dostaw, usług lub robót budowlanych zakupionych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego.</p>	<p>Dalsze mierzenie wykorzystania scentralizowanych zakupów w latach po 2025 r. pomoże zapewnić, że poczynione postępy zostaną utrzymane i ocenić dalszą poprawę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie gromadzenia danych potwierdzających, że zakup dokonywany jest na podstawie umowy ramowej, za pośrednictwem dynamicznego systemu zakupów, katalogu lub umowy zawartej przez centralnego zamawiającego. • Zsumowanie całkowitej wartości zakupów dokonanych w dowolny z tych sposobów. • Wyrażenie tej liczby jako odsetka całkowitej wartości zamówienia udzielonego w danym okresie.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P19	<p>Odsetek postępowań o udzielenie zamówienia, które prowadzą do udzielenia zamówienia – według kodów (działu) CPV i instytucji zamawiającej.</p>	<p>Unieważnione postępowania przetargowe lub postępowania, w których nie udało się wyłonić odpowiedniego dostawcy są stratą czasu i zasobów dla nabywców i dostawców. Unieważnienie lub nieudzielenie zamówienia może mieć różne przyczyny, ale jeśli odsetek postępowań, które prowadzą do udzielenia zamówienia rośnie, sugeruje to, że praktycy zamówień publicznych skutecznie współpracują ze swoimi klientami w instytucjach zamawiających i potencjalnymi dostawcami, aby zapewnić pomyślne wyniki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie danych z opublikowanych ogłoszeń w portalu <i>e-Zamówienia</i>, dopóki nie będą dostępne inne dane. • Ustalenie liczby postępowań, które zakończyły się udzieleniem zamówienia. • Wyrażenie tej liczby jako procent wszystkich postępowań przetargowych przeprowadzonych w danym okresie. • Powtórzenie tych obliczeń dla każdego kodu (działu) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń dla każdej instytucji zamawiającej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P20	<p>Odsetek zamówień udzielonych w drodze procedur konkurencyjnych, w których wpłynęła tylko jedna oferta, według liczby i wartości zamówień – według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.</p>	<p>Zapewnienie uczciwej konkurencji jest dla praktyków zamówień publicznych priorytetem. Obecny poziom konkurencji jest stosunkowo niski. Spadek liczby i wartości zamówień udzielonych po wpłynięciu tylko jednej oferty sugerowałby, że praktycy zamówień publicznych lepiej rozumieją rynek i podejmują kroki w celu zapewnienia zdrowego poziomu konkurencji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie liczby zamówień, które zostały udzielone z wykorzystaniem konkurencyjnych metod na podstawie danych z ogłoszeń o wynikach postępowań przetargowych. Należy wykluczyć zamówienia bezpośrednie (wynegocjowane bez ogłoszenia lub udzielane bez wcześniejszej publikacji) i procedury konkurencyjne w ramach umów ramowych, należy natomiast uwzględnić postępowania przetargowe prowadzone w celu zawarcia umów ramowych. • W przypadku tych zamówień, należy zidentyfikować te, w których otrzymano tylko jedną ofertę i udzielono zamówienia (z wyłączeniem postępowań, które nie doprowadziły do udzielenia zamówienia). • Wyrażenie liczby zamówień udzielanych w ten sposób, jako procent wszystkich zamówień udzielonych w danym okresie przy użyciu metod konkurencyjnych. • Wyrażenie całkowitej wartości zamówień udzielonych w ten sposób, jako procent całkowitej wartości wszystkich zamówień udzielonych w danym okresie z zastosowaniem metod konkurencyjnych. • Powtórzenie tych obliczeń dla zamówień w każdym kodzie (dziale) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń dla zamówień udzielonych przez każdą instytucję zamawiającą.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
P21	Odsetek zamówień udzielonych z zastosowaniem kryteriów środowiskowych i/lub kryteriów społecznych – według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.	Zamówienia środowiskowe, społeczne i innowacyjne są priorytetem w PZ.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie gromadzenia danych na temat zastosowania kryteriów środowiskowych i/lub społecznych w każdym postępowaniu przetargowym⁷. • Ustalenie liczby zamówień udzielonych w wyniku procedur przetargowych z zastosowaniem tych kryteriów. • Wyrażenie tej liczby jako procent wszystkich postępowań przetargowych w danym okresie. • Powtórzenie tych obliczeń dla zamówień w każdym kodzie (dziale) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń dla zamówień udzielonych przez każdą instytucję zamawiającą.

Ocena wpływu

23. Ostatecznym efektem udanej profesjonalizacji zamówień publicznych będzie lepsza realizacja zamówień jako funkcji strategicznej oraz poprawa efektów w innych obszarach PZ, takich jak Zielone zamówienia publiczne i Udział MMŚP. Poprzez analizę danych o zamówieniach publicznych uzyska się ogólną ocenę efektów, jednakże, aby w pełni zrozumieć wpływ działań podjętych w celu profesjonalizacji, konieczna będzie starannie zaprojektowana ocena wpływu.

24. Istnieje wiele źródeł międzynarodowej wiedzy specjalistycznej na temat projektowania oceny wpływu. Szczególnie przydatnym źródłem są wytyczne Banku Światowego dotyczące ewaluacji wpływu w praktyce (Impact Evaluation in Practice)⁸, które zawierają listę kontrolną „podstawowych elementów” dobrze zaprojektowanej ewaluacji wpływu. Tabela 6 poniżej uwzględnia każdy z nich w odniesieniu do prac związanych z profesjonalizacją w Polsce.

⁷ Informacje na temat społecznych, zielonych i innowacyjnych zamówień publicznych znajdują się w sekcji II.2.9 sprawozdania Prezesa UZP oraz w załącznikach 5-7. Należy się jednak upewnić, że dostępne dane zapewniają wymaganą szczegółowość. Obecnie dane liczbowe są prezentowane w formie zagregowanym, dla robót budowlanych i usług.

⁸ Gertler, Paul J.; Martinez, Sebastian; Premand, Patrick; Rawlings, Laura B.; Vermeersch, Christel M. J.. 2016. Impact Evaluation in Practice, Second Edition. © Washington, DC: Inter-American Development Bank and World Bank. <http://hdl.handle.net/10986/25030>

Tabela 6: Wymagania dotyczące oceny wpływu dla zadania profesjonalizacji

Zasadniczy element oceny wpływu	Wymagania dotyczące oceny wpływu profesjonalizacji
Konkretne i istotne pytanie dotyczące polityki działania – osadzone w teorii zmiany – na które można odpowiedzieć za pomocą oceny wpływu.	„Teoria zmiany” to opis tego, w jaki sposób i dlaczego podjęte działania powinny prowadzić do osiągnięcia zamierzonych efektów. Teorię zmiany można zilustrować między innymi za pomocą łańcucha rezultatów, który podąża za logiką na każdym etapie procesu, od nakładów przez działania, produkty, efekty i efekty końcowe. Wytyczne Banku Światowego zawierają szczegółowe informacje na temat tego, jak zbudować łańcuch rezultatów, istnieje także wiele innych przydatnych źródeł: na przykład podręcznik zarządzania opartego na wynikach (UNDG Results Based Management Handbook) ⁹ oraz wytyczne UE dotyczące rezultatów i monitorowania ¹⁰ . Teoria zmiany określa wykonywane działania oraz ich uzasadnienie, co stanowi podstawę oceny wpływu. W kontekście profesjonalizacji może się okazać, że dla różnych aspektów potrzebne będzie opracowanie osobnych łańcuchów rezultatów – na przykład dla ram kompetencji i Platformy Internetowej.
Solidna metodologia, wywodząca się z zasad operacyjnych programu, służąca do oszacowania scenariusza alternatywnego, który pokazuje związek przyczynowy między programem a interesującymi nas efektami.	Dokładna metodologia oceny wpływu profesjonalizacji będzie wymagała wkładu ekspertów. Korzystając ze swojej wiedzy Bank Światowy zwraca uwagę na ograniczoną dostępność badań na temat wpływu szkoleń urzędników. Istnieją jednak dwa opracowania z ostatnich prac w Ghanie ¹¹ , które mogą być przydatne w tworzeniu metodologii. W najbardziej optymalnym scenariuszu ocena wpływu powstaje w momencie projektowania polityki, a przynajmniej przed rozpoczęciem jej wdrażania. Najskuteczniejszym podejściem byłoby zaangażowanie zespołu badawczego prowadzącego ewaluację od etapu projektowania. Tam gdzie nie jest to możliwe, należałoby jak najszybciej wybrać zespół badawczy, aby mógł współpracować z zespołem ds. polityki nad zaprojektowaniem oceny i zapewnieniem dostępności danych. W praktyce najbardziej pomocny będzie zespół badawczy z instytucji akademickiej lub innej niezależnej instytucji z doświadczeniem w ocenie wpływu – chyba, że w polskiej administracji dostępny
Dobrze uformowany zespół ewaluacyjny, który funkcjonuje jako pomost między zespołem ds. polityki a zespołem badawczym.	
Poszanowanie standardów etycznych i uwzględnienie elementów humanistycznych w projektowaniu i wdrażaniu oceny i związanego z nią gromadzenia danych oraz dbałość o zasady otwartej nauki w celu zapewnienia przejrzystości.	

⁹ United Nations Development Group Results Based Management Handbook, October 2011

¹⁰ <https://wikis.ec.europa.eu/display/ExactExternalWiki/Introduction+to+Results+and+Monitoring#IntroductiontoResultsandMonitoring-1.3.6ResultsChain>

¹¹ [Can Training Improve Organizational Culture? Experimental Evidence from Ghana's Civil Service](#), M Azulai, I. Rasul, D. Rogger and M. J. Williams, October 2020 and [Management, Organizational Performance, and Task Clarity: Evidence from Ghana's Civil Service](#), I Rasul, D Rogger and MJ Williams, *Journal of Public Administration Research and Theory*, April 2021

	jest zespół z odpowiednimi umiejętnościami i doświadczeniami. Zakładając, że zostanie wybrany zespół zewnętrzny, trzeba się upewnić, że zespół ten spełnia wysokie standardy etyczne i jest zaangażowany w działania na rzecz otwartego rządu, aby spełnić zobowiązania polskiej administracji w tych obszarach.
Próba o wystarczającej mocy statystycznej pozwalająca na wykrycie skutków istotnych dla polityki.	Jednym z wyzwań związanych z planowaniem ewaluacji wpływu na tym etapie jest zapewnienie dostępności dobrych dowodów i danych bazowych.
Metodologia i próba zapewniające wyniki możliwe do uogólnienia dla populacji będącej przedmiotem zainteresowania.	Ponieważ prace już trwają, kolejnym argumentem przemawiającym za jak najszybszym powołaniem zespołu badawczego jest fakt, że może on ustalić dane odzwierciedlające obecną sytuację, która co prawda nie jest sytuacją wyjściową, ale jest to wciąż stosunkowo wczesny etap w pracach nad profesjonalizacją. Może on również współpracować z zespołem ds. polityki, aby zapewnić, że istnieją ustalenia dotyczące gromadzenia niezbędnych dowodów i danych do końcowej oceny.
Wysokiej jakości dane, które dostarczają odpowiednich informacji wymaganych do oceny wpływu, w tym dane dla grup poddanych działaniom i grup porównawczych, dane wyjściowe i kontrolne oraz informacje na temat wdrożenia programu i kosztów.	
Strategia zaangażowania służąca informowaniu o dialogu politycznym poprzez wdrożenie oceny wpływu, a także sprawozdanie z oceny wpływu i powiązane komunikaty przekazywane kluczowym odbiorcom w odpowiednim czasie.	Ocena wpływu na profesjonalizację może być bardzo interesująca dla wewnętrznych, zewnętrznych i międzynarodowych interesariuszy. Wiele krajów wdrożyło programy profesjonalizacji zamówień publicznych, ale dowody ich wpływu są skromne. Komisja Europejska bez wątpienia byłaby zainteresowana wynikami i mogłaby zaoferować przydatny wkład w projektowanie. Co najważniejsze, praktycy zamówień publicznych i kierownicy powinni otrzymywać regularne informacje o planowanych działaniach, postępach prac i ostatecznych rezultatach.

25. Podsumowując, dwa pierwsze kroki w zakresie oceny wpływu powinny polegać na skonstruowaniu teorii zmiany i wybraniu zespołu badawczego, najlepiej niezależnego, który mógłby jak najszybciej rozpocząć współpracę z Ministerstwem Rozwoju i Technologii oraz Urzędem Zamówień Publicznych w celu opracowania metodologii i gromadzenia danych.

Monitorowanie i ocena zwiększania udziału MŚP

Wskaźniki nakładu

26. W raporcie na temat udziału MMŚP przedstawiono zalecenia, których wdrożenie, po ich ewentualnej akceptacji, będzie wymagało sporo czasu. Tabela 7 poniżej określa wskaźniki nakładu, które można wykorzystać do śledzenia postępów we wdrażaniu zaleceń. Podobnie jak w przypadku wskaźników dotyczących profesjonalizacji, grupa decyzyjna może wykorzystać te wskaźniki do zidentyfikowania wszelkich obszarów, w których należy podjąć działania naprawcze w zakresie środków wspierających udział MMŚP.

Tabela 7: Wskaźniki nakładu w zakresie udziału MŚP

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S1	Liczba i odsetek osób spośród wykonawców, którzy wzięli udział w szkoleniu online lub stacjonarnym w zakresie zamówień publicznych i którzy pochodzili z MMŚP.	Programy szkoleniowe dla wykonawców odgrywają istotną rolę w zwiększaniu pewności i zdolności potrzebnych do ubiegania się o zamówienia publiczne.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapytanie osób rejestrujących się na sesje szkoleniowe online lub stacjonarne o wielkość firmy, w której pracują na podstawie liczby zatrudnionych. • W przypadku osób samozatrudnionych lub pracujących dla przedsiębiorstwa zatrudniającego do 250 pracowników należy je zaliczyć do uczestników z MMŚP (Uwaga: dokładna definicja MMŚP nakłada również ograniczenia na obroty i/lub bilans danego przedsiębiorstwa, ale wykorzystanie samej liczby pracowników powinno być samo w sobie wystarczająco dokładną daną). • Obliczenie liczby uczestników każdej sesji szkoleniowej w danym okresie pochodzących z MMŚP.
S2	Liczba i odsetek odrębnych wykonawców, których co najmniej jeden pracownik uczestniczył w szkoleniu online lub stacjonarnym w zakresie zamówień publicznych i którzy są MMŚP.	Programy szkoleniowe dla wykonawców odgrywają istotną rolę w zwiększaniu pewności i zdolności potrzebnych do ubiegania się o zamówienia publiczne.	<ul style="list-style-type: none"> • Poproszenie osób rejestrujących się na sesje szkoleniowe online lub stacjonarne o podanie numeru identyfikacyjnego firmy, dla której pracują. • Ustalenie liczby odrębnych numerów identyfikacyjnych (tzn. jeśli ten sam numer identyfikacyjny pojawia się dwa lub więcej razy należy policzyć go tylko raz) zgłoszonych w danym okresie.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S3	<p>Różnica w punktach procentowych pomiędzy średnim poziomem pewności w poruszaniu się w obszarze zamówień publicznych wśród wykonawców, którzy uczestniczyli w szkoleniu na temat zamówień publicznych a średnim poziomem pewności wśród wykonawców, którzy w szkoleniu nie uczestniczyli, w podziale na MMŚP i większe podmioty.</p>	<p>Informacje zwrotne od MMŚP na temat przydatności szkolenia pomogą w ustaleniu ewentualnych dalszych działań. Możliwość swobodnej wypowiedzi może pomóc w określeniu, które aspekty szkolenia, były dobre, a które wymagają poprawy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród wykonawców (sugeruje się co 2 lata – otwartej dla wszystkich wykonawców, niezależnie od tego, czy obecnie uczestniczą w zamówieniach publicznych). • Zapytanie respondentów, czy ich pracownicy uczestniczyli w szkoleniach na temat zamówień publicznych oraz o wielkość ich przedsiębiorstwa (MMŚP/duże przedsiębiorstwa). • Poproszenie respondentów, aby ocenili swój poziom pewności siebie w ubieganiu się o zamówienia publiczne według 5-stopniowej skali, od braku pewności siebie do wysokiej pewności siebie. • Zmierzenie średniego poziomu pewności wykonawców, którzy uczestniczyli w szkoleniu i wykonawców, którzy nie uczestniczyli w szkoleniu, a następnie wyrażenie tych średnich wyników w procentach (5 = 100%). • Obliczenie różnicy w punktach procentowych odejmując średnią dla osób, które uczestniczyły w szkoleniu i tych, które w nim nie uczestniczyły. • Powtórzenie tych obliczeń biorąc pod uwagę tylko MMŚP, a następnie tylko duże przedsiębiorstwa.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S4	Średni czas między datą przedłożenia ważnej faktury w ramach zamówienia publicznego a datą jej opłacenia – według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.	Kwestie przepływów środków pieniężnych często stanowią poważne wyzwanie dla MMŚP. Niektóre kwestie dotyczą tego, kiedy dostawca może w ogóle przedłożyć fakturę; pojawiły się również sugestie, że wymóg zapłaty w ciągu 30 dni był interpretowany przez niektóre instytucje zamawiające jako wymóg, aby nie dokonywać płatności przed upływem 30 dni.	<ul style="list-style-type: none"> • Będzie to wymagało uzyskania danych z systemów finansowych a następnie powiązania ich z numerami referencyjnymi umów z systemu zamówień publicznych. • Obliczenie całkowitej liczby dni między przedłożeniem każdej ważnej faktury (z wyłączeniem faktur odrzuconych przez instytucję zamawiającą) a datą dokonania płatności na rzecz dostawcy. • Podzielenie całkowitej liczby dni przez liczbę ważnych faktur, które zostały przedłożone w danym okresie. • Powtórzenie tego obliczenia dla zamówień w ramach każdego kodu (działu) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń dla faktur zapłaconych przez każdą instytucję zamawiającą.
S5	Liczba zaproszeń dla MMŚP do udziału w konsultacjach rynkowych – ogółem i według instytucji zamawiającej.	Udział w konsultacjach rynkowych zapewni, że MMŚP będą świadome potencjalnych możliwości uzyskania zamówienia w swoich obszarach działalności i że będą mogły informować instytucje zamawiające o swojej ofercie, w tym o potencjalnie innowacyjnych rozwiązaniach.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie gromadzenia danych o liczbie przedsiębiorstw zaproszonych do udziału w konsultacjach rynkowych i o wielkości tych przedsiębiorstw. • Ustalenie całkowitej liczby MMŚP zaproszonych do udziału w konsultacjach rynkowych w danym okresie. • Powtórzenie tych obliczeń dla konsultacji rynkowych prowadzonych przez każdą instytucję zamawiającą.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S6	Odsetek uczestników konsultacji rynkowych, będących MMŚP – ogółem i według instytucji zamawiającej.	Jeżeli MMŚP są zapraszane do udziału rzadziej niż większe przedsiębiorstwa, może to działać na ich niekorzyść na rynku zamówień publicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie gromadzenia danych o liczbie przedsiębiorstw zaproszonych do udziału w konsultacjach rynkowych i o wielkości tych przedsiębiorstw. • Ustalenie całkowitej liczby MMŚP zaproszonych do udziału w konsultacjach rynkowych w danym okresie. • Wyrażenie tej liczby jako procent całkowitej liczby przedsiębiorstw zaproszonych do udziału w konsultacjach rynkowych w tym okresie. • Powtórzenie tych obliczeń dla konsultacji rynkowych prowadzonych przez każdą instytucję zamawiającą.

Wskaźniki produktu

27. Tabela 8 przedstawia wskaźniki produktu, które można wykorzystać do oceny, czy działania mające na celu zwiększenie udziału MMŚP faktycznie się do tego przyczyniają. Są to raczej miary produktów a nie efektów, a więc mierzą aktywność MMŚP jako oferentów, dostawców, podwykonawców i członków konsorcjów, a także zamiary MMŚP dotyczące przyszłego uczestnictwa w postępowaniach przetargowych. Wyniki dotyczące korzyści ekonomicznych wynikających ze zwiększonego udziału MMŚP będą musiały być rozważone bardziej szczegółowo w ramach oceny wpływu.

Tabela 8: Wskaźniki produktu dla udziału MŚP

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S7	Odsetek MMŚP aktywnie uczestniczących w rynku zamówień publicznych na etapie zawierania umów.	Kontynuacja pomiarów po 2025 r. w celu śledzenia postępów.	<ul style="list-style-type: none"> • Należy korzystać z danych z ogłoszeń o wynikach postępowań przetargowych opublikowanych na platformie <i>e-Zamówienia</i>, dopóki nie będą dostępne inne dane. • Ustalenie liczby odrębnych MMŚP (najlepiej przy użyciu numerów identyfikacyjnych), którym udzielono jedno lub więcej zamówień w danym okresie. • Wyrażenie tego jako procent szacowanej liczby MMŚP obecnie działających w Polsce w tym okresie (z Eurostatu lub GUS).
S8	Odsetek wszystkich ofert złożonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia, które zostały złożone przez MMŚP – ogółem, według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.	Należy kontynuować pomiary po 2025 r., aby upewnić się, że MMŚP biorą udział w przetargach. Sprawdzenie danych liczbowych według kodu (działu) CPV umożliwi śledzenie postępów w różnych sektorach. Sprawdzenie danych liczbowych według instytucji zamawiających umożliwi porównanie wyników osiągniętych przez instytucje zamawiające.	<ul style="list-style-type: none"> • Należy korzystać z danych z ogłoszeń o wynikach postępowań przetargowych opublikowanych na platformie <i>e-Zamówienia</i>, dopóki nie będą dostępne inne dane. • Obliczenie całkowitej liczby ofert złożonych przez MMŚP. • Obliczenie całkowitej liczby ofert złożonych przez wszystkich oferentów. • Wyrażenie całkowitej liczby ofert złożonych przez MMŚP jako procent całkowitej liczby ofert złożonych w danym okresie.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S9	<p>Odsetek (a) ważnych ofert i (b) nieważnych ofert złożonych przez MMŚP – ogółem, według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.</p>	<p>Ważne jest sprawdzanie, czy MMŚP osiągają dobre wyniki w porównaniu z dużymi przedsiębiorstwami w zakresie składania ważnych ofert oraz rozważenie wskazówek lub szkoleń w obszarach, w których tak nie jest. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według działu CPV pozwoli śledzić postępy w różnych sektorach. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według instytucji zamawiającej umożliwi porównanie wyników osiągniętych przez instytucje zamawiające.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie, czy dane dotyczące odrzuconych ofert określają, czy zostały one złożone przez MMŚP czy duże przedsiębiorstwa. • Ustalenie całkowitej liczby ofert złożonych przez MMŚP i odjęcie liczby odrzuconych ofert złożonych przez MMŚP, w celu określenia całkowitej liczby ważnych ofert złożonych przez MMŚP. • Ustalenie całkowitej liczby ofert złożonych przez wszystkich oferentów i odjęcie liczby odrzuconych ofert, w celu określenia całkowitej liczby ważnych ofert. • (a) Wyrażenie całkowitej liczby ważnych ofert złożonych przez MMŚP jako odsetek całkowitej liczby ważnych ofert złożonych w danym okresie. • (b) Wyrażenie całkowitej liczby nieważnych ofert złożonych przez MMŚP jako odsetek całkowitej liczby nieważnych ofert złożonych w danym okresie. • Powtórzenie tych obliczeń dla łącznej liczby ważnych ofert dla każdego kodu (działu) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla postępowania o udzielenie zamówienia) i dla każdej instytucji zamawiającej.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S10	<p>Odsetek zamówień udzielonych MMŚP – ogółem, według kodu (działu) CPV i progów UE (powyżej/poniżej).</p>	<p>Potrzebne jest zrozumienie, jak MMŚP radzą sobie w porównaniu z większymi przedsiębiorstwami. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według działu CPV umożliwi śledzenie postępów w różnych sektorach. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według instytucji zamawiającej umożliwi porównanie wyników osiągniętych przez instytucje zamawiające. Sukcesy odnoszone przez MMŚP w zamówieniach przekraczających progi UE będą siłą napędową wzrostu i pomogą MMŚP wejść na rynki międzynarodowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójnego gromadzenia danych o wynikach postępowań przetargowych w odniesieniu do zamówień powyżej i poniżej progu UE. • Ustalenie liczby zamówień przyznanych MMŚP i podzielenie jej przez całkowitą liczbę zamówień, a następnie wyrażenie wyniku jako wartości procentowej. • Powtórzenie tego obliczenia analizując zamówienia w każdym kodzie (dziale) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla postępowania o udzielenie zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń analizując zamówienia powyżej i poniżej progów UE.
S11	<p>Łączna wartość zamówień udzielonych MMŚP – ogółem, według kodu (działu) CPV i progów UE (powyżej/poniżej).</p>	<p>Korzyści ekonomiczne wynikające z udziału MMŚP będą wynikać głównie z wartości udzielonych zamówień. Sukcesy odnoszone przez MMŚP w zamówieniach przekraczających progi UE będą siłą napędową wzrostu. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według działu CPV umożliwi śledzenie postępów w różnych sektorach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójnego gromadzenia danych dotyczących wartości udzielonych zamówień dla zamówień powyżej i poniżej progu UE. • Ustalenie całkowitej wartości zamówień udzielanych MMŚP. • Obliczenie całkowitej wartości zamówień w każdym kodzie (dziale) CPV (od głównego kodu CPV określonego dla postępowania o udzielenie zamówienia) udzielonych MMŚP. • Obliczenie całkowitej wartości zamówień poniżej progów UE i całkowitej wartości zamówień powyżej progów UE udzielonych MMŚP.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S12	<p>Odsetek całkowitej wartości zamówień udzielonych MMŚP – ogólnie, według kodu (działu) CPV i instytucji zamawiającej.</p>	<p>Potrzebne jest zrozumienie, jak MMŚP radzą sobie w porównaniu z większymi przedsiębiorstwami. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według kodu (działu) CPV umożliwi śledzenie postępów w różnych sektorach. Zapoznanie się z danymi liczbowymi według instytucji zamawiającej umożliwi porównanie wyników osiągniętych przez instytucje zamawiające.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójnego gromadzenia danych dotyczących wartości udzielonych zamówień dla zamówień powyżej i poniżej progu UE. • Ustalenie całkowitej wartości zamówień udzielanych MMŚP. • Wyrażenie całkowitej wartości zamówień udzielonych MMŚP jako odsetek całkowitej wartości zamówień udzielonych w danym okresie. • Powtórzenie obliczenia analizując zamówienia w każdym kodzie (dziale) CPV (od kodu głównego CPV określonego dla danego postępowania o udzielenie zamówienia). • Powtórzenie tych obliczeń analizując zamówienia udzielone przez każdą instytucję zamawiającą.
S13	<p>Odsetek zamówień z co najmniej jednym zadeklarowanym podwykonawcą z sektora MMŚP – ogólnie, według kodu (działu) CPV i progów UE (powyżej/poniżej).</p>	<p>MMŚP mogą uzyskać wiele korzyści ekonomicznych wynikających z zamówień publicznych działając jako podwykonawcy, co może być krokiem na drodze do stania się głównym wykonawcą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójnego gromadzenia danych na temat wielkości wykonawców występujących jako podwykonawcy na rzecz głównego dostawcy w ramach zamówień publicznych. • Ustalenie całkowitej liczby zamówień, w których co najmniej jeden z zadeklarowanych podwykonawców jest MMŚP. • Wyrażenie tego jako procent wszystkich zamówień udzielonych w danym okresie.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S14	Odsetek zamówień udzielonych konsorcjum, w skład którego wchodzi co najmniej jedno MMŚP.	MMŚP mogą nie być przygotowane na samodzielną realizację większych zamówień, ale potencjalnie mogą to zrobić jako członek konsorcjum z innymi przedsiębiorcami zarówno innymi MMŚP, jak i większymi przedsiębiorcami. Również i w tym przypadku MMŚP mogą uzyskać wiele korzyści ekonomicznych wynikających z zamówień publicznych poprzez członkostwo w konsorcjum.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójnego gromadzenia danych na temat wielkości wykonawców będących członkami konsorcjów. • Ustalenie całkowitej liczby zamówień, w których co najmniej jeden członek konsorcjum to MMŚP. • Wyrażenie tego jako procent wszystkich zamówień udzielonych w tym okresie.
S15	Średnia liczba ofert otrzymanych od MMŚP w postępowaniach zakończonych udzieleniem zamówienia.	Większa liczba ofert MMŚP nie tylko wskazuje na zwiększony udział MMŚP, ale może również zwiększyć poziom konkurencji, prowadząc do lepszych wyników.	<ul style="list-style-type: none"> • Należy korzystać z danych z ogłoszeń o wynikach postępowań przetargowych opublikowanych na platformie <i>e-Zamówienia</i>, dopóki nie będą dostępne inne dane. • Ustalenie całkowitej liczby ofert złożonych przez MMŚP w postępowaniach przetargowych, które zakończyły się udzieleniem zamówienia. • Podzielenie całkowitej liczby ofert MMŚP przez całkowitą liczbę postępowań przetargowych, które zakończyły się udzieleniem zamówienia, aby w ten sposób uzyskać średnią wartość.

Lp.	Wskaźnik	Dlaczego to jest ważne	Metoda obliczeniowa
S16	Całkowita liczba ofert otrzymanych od MMŚP w postępowaniach, które nie zakończyły się udzieleniem zamówienia.	Należy ustalić, w jakich przypadkach udział MMŚP nie prowadzi do udzielenia zamówienia. Liczba ta powinna się zmniejszać, jeśli inne reformy systemu spowodują zmniejszenie liczby unieważnionych lub nieudanych postępowań przetargowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Należy korzystać z danych z ogłoszeń o wynikach postępowań przetargowych opublikowanych na platformie <i>e-Zamówienia</i>, dopóki nie będą dostępne inne dane. • Ustalenie całkowitej liczby ofert złożonych przez MMŚP w postępowaniach przetargowych, które nie zakończyły się udzieleniem zamówienia.
S17	Odsetek MMŚP, które deklarują, że zamierzają ubiegać się o udzielenie zamówienia w przetargu zgodnym z ich działalnością w ciągu następnego roku.	Należy poznać, w jakim stopniu MMŚP są zainteresowane ubieganiem się o zamówienia publiczne i jak na to wpływa ich dotychczasowe doświadczenie.	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie okresowej ankiety wśród wykonawców (sugeruje się co 2 lata – otwartej dla wszystkich wykonawców niezależnie od ich aktualnego uczestnictwa w zamówieniach publicznych). • Zapytanie respondentów, czy zamierzają ubiegać się o jakiegokolwiek odpowiednie dla nich zamówienia publiczne w ciągu następnego roku (odpowiedzi powinny być udzielane według skali, np. zdecydowanie nie, prawdopodobnie nie, prawdopodobnie tak, zdecydowanie tak – sformułowanie pytania oraz skala powinny być takie same za każdym razem, aby umożliwić porównanie). • Ustalenie liczby respondentów MMŚP, którzy odpowiedzieli pozytywnie (prawdopodobnie tak lub zdecydowanie tak) na pytanie. • Wyrażenie tej liczby jako procent wszystkich respondentów MMŚP biorących udział w ankiecie.

Ocena wpływu

28. Zwiększenie udziału MMŚP w zamówieniach publicznych w Polsce ma przynieść dwie zasadnicze korzyści: wspieranie większej aktywności MMŚP, co z kolei powinno prowadzić do zwiększenia wzrostu

gospodarczego, oraz zwiększenie poziomu konkurencyjności w zamówieniach publicznych, co z kolei powinno prowadzić do lepszej ogólnej wartości i rezultatów tych zamówień. Oba aspekty wymagają oceny.

29. Stosunkowo łatwo jest mierzyć poziom konkurencji na podstawie danych z portalu *e-Zamówienia* dotyczących, na przykład, liczby ważnych ofert otrzymanych w ramach postępowania konkurencyjnego oraz liczby i wartości zamówień udzielanych w ramach procedur niekonkurencyjnych. Szereg miar istotnych dla ogólnego pomiaru konkurencji zawarto w Ramach wyników zamówień publicznych OECD (Public Procurement Performance Framework)³ – dadzą one pewien wgląd w ogólny wpływ reform zamówień publicznych na poziom konkurencji. Bardziej szczegółowa ocena wpływu jest potrzebna, jeśli polski rząd chce podjąć próbę oceny, na ile działania w zakresie profesjonalizacji, udziału MŚP i reformy zamówień publicznych przyczyniły się do wzrostu konkurencji. W celu przeprowadzenia dokładnej oceny wpływu konieczne jest również uwzględnienie innych czynników, które mogły przyczynić się do wzrostu lub spadku konkurencji w danym okresie.

30. Wpływ ekonomiczny można ocenić na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio na próbie MMŚP, które uczestniczyły w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych oraz na próbie MMŚP, które w nich nie uczestniczyły. Konieczna jednak będzie pewna ostrożność w projektowaniu doboru próby i zapewnieniu wystarczających danych do wyciągnięcia statystycznie istotnych wniosków.

31. W przypadku zainteresowania przeprowadzeniem pełnej oceny wpływu programu prac na rzecz wspierania udziału MMŚP w zamówieniach publicznych, a także programu profesjonalizacji, zastosowanie miałyby te same zalecenia dotyczące kluczowych działań, jakie należy podjąć: zaprojektowanie teorii zmiany i wybór zespołu badawczego, który zaprojektuje i przeprowadzi ewaluację w najszybszym możliwym terminie i zapewni, że zbierane są potrzebne dane.

Źródła danych i ich gromadzenie

32. Wskaźniki zaproponowane zarówno w odniesieniu do profesjonalizacji, jak i udziału MMŚP będą wymagały danych, które nie są obecnie dostępne. Tabela 9 poniżej przedstawia dane wymagane dla wskaźników i ich sugerowane źródła.

Tabela 9: Dane wymagane dla wskaźników i sugerowane źródła

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba sprawozdań dotyczących luk kompetencyjnych przekazanych do UZP. • Liczba instytucji zamawiających z administracji rządowej, które wykonały etapy 1-4 ProcurComp^{EU}. • Łączna liczba centralnych organów administracji rządowej zobowiązanych do przekazywania sprawozdań do UZP. 	<p>UZP – na podstawie sprawozdań już wymaganych w ramach PZ. Należy poprosić instytucje zamawiające o uwzględnienie w tych sprawozdaniach szczegółowych informacji na temat wdrażania ProcurComp^{EU}. Po zakończeniu wdrożenia można zrezygnować ze wskaźnika P1.</p>	<p>P1, P2</p>

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy twierdzą, że luki kompetencyjne są uwzględniane w ich planach rozwoju zawodowego. • Poziom zaufania kierowników zespołów ds. zamówień publicznych co do możliwości ich zespołów. • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy twierdzą, że osiągnęli poziom kompetencji wymagany do pełnienia ich ról. • Liczba praktyków zamówień publicznych i kierowników zespołów ds. zamówień publicznych, którzy udzielili odpowiedzi. 	<p>Propozycja przeprowadzania badań ankietowych wśród praktyków zamówień publicznych oraz kierowników zespołów ds. zamówień publicznych co 2 lata w oparciu o badanie przeprowadzone przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w 2023 r. Można również zbierać inne informacje zwrotne, między innymi swobodne wypowiedzi, aby poznać aktualne poglądy wśród specjalistów ds. zakupów i zrozumieć powody udzielonych odpowiedzi.</p>	<p>P3, P10, P11</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników szkolenia online. • Liczba uczestników szkolenia stacjonarnego. 	<p>Organizatorzy szkoleń muszą być zobowiązani do gromadzenia danych na temat uczestników i przekazywania ich do centralnego punktu. Ponieważ UZP pozostanie kluczowym dostawcą usług szkoleniowych, może zostać poproszony o zestawienie danych.</p>	<p>P4</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy ukończyli szkolenie na Platformie Internetowej. • Liczba logowań do Platformy Internetowej przez każdego praktyka zamówień publicznych. • Liczba odwiedzin na poszczególnych sekcjach Platformy Internetowej przez każdego praktyka zamówień publicznych. • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy ukończyli każde szkolenie online dostępne na Platformie Internetowej. • Liczba praktyków zamówień publicznych zarejestrowanych na Platformie Internetowej • Czas trwania każdego logowania praktyka zamówień publicznych na Platformie Internetowej (w minutach). • <i>[jeśli dostępne] Czas, przez jaki każdy praktyk zamówień publicznych był aktywny na Platformie Internetowej.</i> 	<p>Dane zbierane automatycznie z logowania użytkowników do Platformy Internetowej – przy założeniu, że od użytkowników wymagana jest rejestracja i logowanie do Platformy.</p>	<p>P5, P6, P7</p>

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Opinie wykonawców na temat umiejętności praktyków zamówień publicznych. • Opinie wykonawców na temat efektywności prowadzenia postępowań zamówień publicznych. • Opinie wykonawców na temat tego, czy szkolenia w zakresie zamówień publicznych zwiększyły ich pewność siebie przy składaniu ofert. • Opinie wykonawców na temat tego, czy zamierzają ubiegać się o jakiekolwiek odpowiednie dla nich zamówienie publiczne w przyszłym roku. • Wielkość wykonawcy dla każdego respondenta. • Liczba wykonawców, którzy udzielili odpowiedzi. 	<p>Propozycja przeprowadzania badań ankietowych wśród wykonawców co 2 lata – jednego skierowanego wyraźnie do tych, którzy uczestniczyli w zamówieniach publicznych w ubiegłym roku, a drugiego – otwartego dla wszystkich. Można też zbierać inne informacje zwrotne, między innymi swobodne wypowiedzi, aby poznać aktualne poglądy wykonawców i zrozumieć powody udzielonych odpowiedzi^{12,13}.</p>	<p>P8, P9, S3, S16</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy osiągnęli każdy poziom PCEU w każdej kompetencji. • Liczba praktyków zamówień publicznych z pięcioletnim lub dłuższym doświadczeniem w zamówieniach publicznych. • Liczba praktyków zamówień publicznych, którzy pracują na obecnym stanowisku od 2 lat lub dłużej. • Łączna liczba praktyków zamówień publicznych. 	<p>Proponuje się wprowadzenie wymogu corocznego dostarczania tych danych przez każdy centralny organ administracji rządowej. Mechanizm wymagałby uzgodnienia – jedną z możliwych opcji byłoby dodanie wymogów do istniejących rocznych sprawozdań dla UZP, ale dane mogłyby być również gromadzone jako część ogólnych raportów kadrowych jako oddzielny raport.</p>	<p>P12, P13, P14</p>

¹² Badanie wykonawców, którzy uczestniczyli w zamówieniach publicznych powinno być łatwiejsze niż badanie ogólne, ponieważ są oni już w pewien sposób zaangażowani. Można rozważyć kilka opcji:

- Instytucje zamawiające mogłyby pomóc w promowaniu ankiety wśród swoich dostawców
- Byłoby dobrze, gdyby organizacje handlowe lub inne organizacje przedstawicielskie rozpowszechniły bardziej ogólną ankietę wśród swoich członków i, najlepiej, zachęciły ich do udzielenia odpowiedzi
- Zaoferowanie wszystkim respondentom ankiety możliwości wzięcia udziału w losowaniu jednej lub więcej nagród pieniężnych - ale musi być jasne, że jest to związane tylko z przesłaniem odpowiedzi, a nie z jej treścią. Należy także rozważyć, czy oferowanie nagród byłoby kulturowo akceptowalne dla polskiej administracji. Jeśli nagrody pieniężne byłyby nie do przyjęcia, alternatywą mogłyby być bezpłatne miejsca na szkoleniach, konferencjach lub seminariach
- Pokazanie, w jaki sposób wykorzystano informacje zwrotne z poprzednich ankiet i jakie zmiany wprowadzono w następstwie ich opinii, co zachęci ich do wzięcia udziału w kolejnych badaniach w przyszłości. Równie ważne jest wyjaśnienie, dlaczego zmiany nie zostały wprowadzone, co również pokaże, że ich opinie zostały wysłuchane.

¹³ Zob. dokument *Evidence on Public Procurement from Firm-Level Surveys*, Bank Światowy 2024, który pokazuje również, jak zaprojektować wysokiej jakości ankietę na poziomie firmy w celu zbadania zamówień publicznych z perspektywy firm (dostępny pod adresem <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/40822>).

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba odwołań rozstrzygniętych na korzyść instytucji zamawiającej. • Łączna liczba rozpatrzonych odwołań. • Liczba skarg (do sądów) rozstrzygniętych na korzyść instytucji zamawiającej. • Całkowita liczba skarg kierowanych do sądów. 	<p>Krajowa Izba Odwoławcza będzie przechowywać dane dotyczące skarg w pierwszej instancji. Informacje roczne KIO zawierają również informacje na temat orzeczeń sądowych, także może się okazać, że KIO może zapewnić całość informacji.</p>	<p>P15, P16</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Czy każde postępowanie było realizowane wspólnie przez dwa lub więcej organów i czy każdy z nich był centralnym organem administracji rządowej. • Czy każdy zakup został dokonany na podstawie zamówień publicznych, umów ramowych lub dynamicznych systemów zakupów wdrożonych przez centralną instytucję zamawiającą. • Czy podczas każdego zamówienia zawarto aspekty środowiskowe i/lub społeczne. • Liczba ważnych ofert otrzymanych od MMŚP w każdym postępowaniu. • Wielkość wykonawców, którzy działają jako podwykonawcy dla każdego zamówienia. • Czy wybranym dostawcą dla każdego zamówienia jest konsorcjum. • Wielkość wykonawców zaangażowanych w konsorcjum jako dostawca. 	<p>Początkowo całkowite liczby i wartości mogłyby być również uwzględniane w sprawozdaniach na potrzeby sprawozdania rocznego UZP, natomiast dane zdezagregowane odnoszące się do indywidualnych postępowań i zamówień będą bardziej przydatne na etapie analiz. W dłuższej perspektywie dane te powinny być gromadzone za pośrednictwem systemu <i>e-Zamówienia</i>. Dane dotyczące zakupów z udziałem centralnych zamawiających mogłyby być zbierane bezpośrednio od centralnych zamawiających.</p>	<p>P17, P18, P21, S9, S12, S13</p>

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Czy każde zamówienie zakończyło się udzieleniem zamówienia. • Czy każde zamówienie zostało przeprowadzone z zastosowaniem procedur konkurencyjnych. • Liczba ofert otrzymanych w każdym postępowaniu. • Liczba ofert otrzymanych od MMŚP w każdym postępowaniu. • Liczba ważnych ofert otrzymanych w każdym postępowaniu. • Główny kod CPV dla każdego postępowania o udzielenie zamówienia. • Instytucja, która przeprowadziła każde postępowanie o udzielenie zamówienia. • Wartość każdego udzielonego zamówienia. • Wielkość wykonawcy wybranego jako dostawcę. 	<p>Dane już są publikowane w ogłoszeniach zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych – ale konieczne są dalsze działania, aby zapewnić, że dane są kompletne i tak dokładne, jak to możliwe. Zostało to omówione poniżej.</p>	<p>P17, P18, P19, P20, S7, S8, S9, S10, S11, S12, S13, S14, S15</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób od wykonawców, które wzięły udział w szkoleniach. • Wielkość wykonawcy każdego uczestnika. • Krajowy numer identyfikacyjny wykonawcy dla każdego uczestnika. 	<p>Organizatorzy szkoleń muszą być zobowiązani do gromadzenia danych na temat uczestników i przekazywania ich do centralnego punktu. Dane mogłyby być zbierane przez UZP lub PARP.</p>	<p>S1, S2</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dni między przedłożeniem ważnej faktury przez dostawcę, a opłaceniem każdej ważnej faktury przez instytucję zamawiającą. 	<p>Początkowo dane te mogłyby być zbierane od instytucji zamawiających, na przykład w formie zagregowanej za pośrednictwem rocznego sprawozdania dla UZP, ale dobrym rozwiązaniem długoterminowym byłoby powiązanie danych dotyczących płatności z danymi o zamówieniach publicznych za pomocą identyfikatorów zamówień oraz pobieranie danych bezpośrednio z systemów finansowych.</p>	<p>S4</p>

Dane	Źródło	Wymagane dla wskaźników
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zaproszeń dla MMŚP do udziału w konsultacjach rynkowych. • Wielkość każdego wykonawcy, który uczestniczył w konsultacjach rynkowych. 	<p>Początkowo informacje te powinny być zbierane od instytucji zamawiających, na przykład w formie zagregowanej za pośrednictwem rocznego sprawozdania dla UZP. W dłuższej perspektywie, jeśli instytucje zamawiające przechowują te informacje w swoich systemach e-zamówień, bardziej efektywny byłby bezpośredni transfer danych online.</p>	S5, S6

33. Gromadzenie niektórych danych opisanych w Tabeli 9 będzie stosunkowo proste, ale wprowadzenie innych może zająć więcej czasu. W związku z tym wskaźniki można wprowadzać stopniowo, przez rok lub dwa lata, jeśli to konieczne.

34. Jakość danych jest szczególnie ważna. Tam, gdzie to możliwe, zaleca się gromadzenie danych bezpośrednio z systemów internetowych, aby ograniczyć zakres błędów wejściowych. *Wytyczne dla kolejnych etapów wdrażania mechanizmu monitorowania zielonych zamówień publicznych (ZZP) w Polsce* zawierają zalecenia dotyczące poprawy zbioru danych w Biuletynie Zamówień Publicznych, automatycznych kontroli jakości danych i skutecznego zarządzania danymi. Jeżeli wszystkie te zalecenia zostaną wdrożone, powstanie centralnie dostępny zbiór danych, który będzie zgodny z ustalonymi standardami (np. standardem otwartych danych dotyczących zamówień publicznych), będzie obejmował wszystkie procedury powyżej progu krajowego (w tym procedury powyżej progów UE) i będzie zawierał pewne kontrole poprawności danych, aby zapobiec najbardziej prawdopodobnym i oczywistym błędom. Pozwoli to nie tylko na obliczenie wielu wskaźników w niniejszych ramach, ale także umożliwi dalszą analizę w celu wsparcia reformy zamówień publicznych i pomiaru osiągniętych postępów.